Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava
23. III. 1962

KULTURA

NOVÁ INSCENACE ROMEA A JULIE V DPB

Tragédie boje a lásky

Již přes tři sta let rozechvívá diváky dojemný příběh lásky dětí ze dvou znepřátelených rodů — Romea a Julie. A jestliže ostravské Divadlo Petra Bezruče právě teď přichází s novou inscenací této milostné tragédie, je to příznačné hned ze dvou důvodů: jako hra lásky mluví Shakespearovo dílo především k mladým lidem — a je tedy zcela správné, že se ho ujímá mladé divadlo. A bez ohledu na to, že přibližný termín premiéry byl stanoven už dávno a bez zřejmých dobových souvislostí, dostává se drama, jehož základním motivem je střetnutí principu lásky mezi lidmi s principem nenávisti a boje, na scénu zrovna v době, kdy se začíná o stejných principech jednat v Ženevě.

Inscenace sama je v DPB skutečně mladá. Někdy je to výhoda, jindy nevýhoda. Pokaždé však svědectví úporné a ukázněné práce umělců, svědectví jejich objevování, průboje. Režisér Jan Kačer dává představení až překvapivě rychlý, rozhodně nekonvenční rytmus a spád: dialogy plynou jako bystřina, bez zámlk, bez tůní. K úvaze Janu Kačerovi lze dát jen to, zda je nutné, aby během hry část komparsu přestavovala jeviště, když je k dispozici točna. Hrůzova výprava, založená na několika trojúhelníkových schodištích, je, myslím, slabším bodem inscenace. Vertikální řešení scény neodpovídá duchu Shakespearovy dramatiky. Tím méně prospějí celkovému dojmu čas od času spouštěné a zase vytahované kousky veronských zdí, které jevištní prostor (spíše plochu, nazíráno očima diváka) dále zbytečně tříští.

Nesporným uměleckým vítězstvím je herecký výkon Jiřiny Třebické, naznačující vývoj mladičké Julie od hravého, veselého dítěte až k ženě, hluboce rozechvívající svým bolestným osudem. Problematičtější je už její partner — Romeo Václava Martince. Martinec, jinak velmi talentovaný herec, hraje zde roli, která leží mimo hranice „jeho" žánru. Proto se divákovi zdá v prvním jednání příliš nezúčastněný, než aby věřil vnějškově velmi bouřlivé bolesti ve scéně, kde se dovídá, že je vypovězen z Verony. Z ostatních, velmi vyrovnaných výkonů, patří k nejlepším zejména Husákův Merkucio a chůva Milady Albínové.

Topolův nový překlad, prostší a srozumitelnější než Saudkův, aniž by slevoval z „vysokého" stylu tragédie, je jednou z podmínek, které umožnily souboru DPB vytvořit úspěšné představení. Je vhodně doplněn moderní, jednoduchou a přitom působivou scénickou hudbou Pavla Blatného.

Nakonec již jen tohle: když E. F. Burian kdysi odstranil „premiérové" publikum ze svého divadla, aby je nahradil pracujícími lidmi, jistě to nemyslel tak, jak jsme viděli na premiéře 15. března v DPB. Měli jsme radost z četných uniforem žáků odborných učilišť, ale tím víc nás mrzelo, když jsme slyšeli např. posměšky v nejtragičtějších okamžicích hry. Ano, umění u nás patří všem a také učňům, ale tím není méně hodno úcty. Vy si to nemyslíte, mladí přátelé z odborných učilišť?

JAROMÍR ŠAVRDA

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

24. III. 1962

Pokus o živý výklad Romea a Julie

Na ostravské inscenaci Romea a Julie v Divadle P. Bezruče je opravdu všechno sympatické: mladý Shakespeare patří mladému divadlu, mladým hercům, mladému režisérovi. Z toho plyne i mladá tvůrčí myšlenka, toužící vyjádřit předlohu o veronských milencích novými slovy a novým duchem, odpovídajícím nové době. Tedy syntéza, nad kterou bychom si nepřáli lepší.

Pak nám ovšem zhola nic nevadilo, že se v představení — v souhlase s mladým elánem, hromadí chyba na chybu a že se ukázalo, že nestačí uchopit téma živelným pohledem mládí, ale že nutně musí jít o přechodnou syntézu starého námětu a nového vyjádření.

Představení vychází — pochopitelně — z Topolova textu. Dobře se poslouchá, ale právě tak se v důležitých věcech odchyluje od překladů dosavadních. Je opravdu jen dvojí řeč: mrtvá a živá. Ale živá se dále dělí na řeč všední a poetickou. A toto dělení Topolovi kupodivu uniká. Říká-li třeba Julie v balkónové scéně „jsem pobláznění", pak mi to nepřipomíná ani tak Shakespeara, jako třeba jeden současný, dotěrný šlágr!

Vysoce zajímavé je pojetí Julie a bylo by si přál, aby ji Třebická byla dovedla přesně vyjádřit až do konce. Julie přiběhne jako rozpustilý spratek, samá ruka, samá noha, žabka, která se za zády matky pitvoří a uličnicky vyprskne, má li jen pomyslet na vdavky a které by se hodil do ruky velký, pestře sektorovaný míč. Je to ovšem Julie přenesená do našich klimatických podmínek a Julie nerenesanční. Po ní by měl následovat prudký zlom při taneční zábavě a velká milostná scéna na balkóně. Tohle Třebická nedokázala už proto, že jí ani režisér k tomu nedal možnost. V tanci totiž Juliin pár osamotil a scénu ochudil o její kradmé, skrývané pohledy. To spíš ze zbystřené pozornosti Tybaltovy poznáte, že se něco mimořádného děje. Balkónová scéna ztratila intimitu roztažením na jakousi galerii, na které Julie v chůzi spřádá své myšlenky. A konečně by měla vyznít i ložnicová scéna s nejvyšší poezií a kontrastem slavíka a skřivana, noci a dne, štěstí a neštěstí. Nevím, proč režisér upustil od tradičního ložnicového pojetí a nechá do prázdné scény vběhnout oba milence jako v honičce. Neodpovídá to realitě, intimitě chvíle a poezii už vůbec ne.

Důležitá je i otázka škrtů. Domnívám se, že za otevření některých obvyklých škrtů zaplatil režisér zcela neúměrnou cenu vynecháním úvodní scény („luskám si palcem") nebo celé veliké scény mantovské včetně lékárníka, zatímco zbytečné a nedobře tlumočené Lorenzovy výklady zdržují závěr. Kačer není důsledný ani co do intenzity hercova projevu: proti Romeově civilitě (ale poetické!) jak ji převážně vidíme u Martince, stojí scény téhož herce, plné syrového naturalismu, jako je přímo epileptický výbuch u Lorenza. Totéž platí o humoru. Kačer nejenže sleduje pravidelné shakespearovské střídání scén humorných a tragických. Paralelně s tím vede komedii do prudké veselosti celou první polovinu, aby ji potom přitahoval stále více do tragiky. To je velmi správné a iniciativní. Ale při tom povolil uzdu třeba ve scéně chůvy (toho přehazování!!), kde akce zcela zbytečně překrývá krásu shakespearovského verše. Albínová na to doplatila tím, že zná pak jen krajní polohy postavy.

V souboru se střídají pěkné výkony (Husák, Dvořák, Bednářová) se slabými (Lorenzo – Koutný). Dalo by se polemizovat o každé scéně — i to je důkazem, že jde o představení provokující, které něco chce. Jen jeden dotaz ještě: Je v sále špatná akustika, nebo se v souboru tak špatně mluví, že tolik uniká věcná i logická srozumitelnost textu?

Dr. Svatopluk Jaroš

ŘIŽKOVÁ SLUŽBA
ŠKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

24. III. 1962

Pokus o živý výklad Romea a Julie

Na ostravské inscenaci Romea a Julie v Divadle P. Bezruče je opravdu všechno sympatické: mladý Shakespeare patří mladému divadlu, mladým hercům, mladému režisérovi. Z toho plyne i mladá tvůrčí myšlenka, toužící vyjádřit předlohu o veronských milencích novými slovy a novým duchem, odpovídajícím nové době. Tedy syntéza, nad kterou bychom si nepřáli lepší.

Pak nám ovšem zhola nic nevadilo, že se v představení — v souhlase s mladým elánem, hromadí chyba na chybu a že se ukázalo, že nestačí uchopit téma živelným pohledem mládí, ale že nutně musí jít o přechodnou syntézu starého námětu a nového vyjádření.

Představení vychází — pochopitelně — z Topolova textu. Dobře se poslouchá, ale právě tak se v důležitých věcech odchyluje od překladů dosavadních. Je opravdu jen dvojí řeč: mrtvá a živá. Ale živá se dále dělí na řeč všední a poetickou. A toto dělení Topolovi kupodivu uniká. Říká-li třeba Julie v balkónové scéně „jsem poblázněná", pak mi to nepřipomíná ani tak Shakespeara, jako třeba jeden současný, dotěrný šlágr!

Vysoce zajímavé je pojetí Julie a bylo by si přál aby ji Třebická byla dovedla přesně vyjádřit až do konce. Julie přiběhne jako rozpustilý spratek, samá ruka, samá noha, žabka, která se za zády matky pitvoří a uličnicky vyprskne, má-li jen pomyslet na vdavky a které by se hodil do ruky velký, pestře sektorovaný míč. Je to ovšem Julie přenesená do našich klimatických podmínek a Julie nerenesanční. Po ní by měl následovat prudký zlom při taneční zábavě a velká milostná scéna na balkóně. Tohle Třebická nedokázala už proto, že jí ani režisér k tomu nedal možnost. V tanci totiž Juliin pár osamotnil a scénu ochudil o její kradmé, skrývané pohledy. To spíš ze zbystřené pozornosti Tybaltovy poznáte, že se něco mimořádného děje. Balkónová scéna ztratila intimitu roztažením na jakousi galerii, na které Julie v chůzi spřádá své myšlenky. A konečně by měla vyznít i ložnicová scéna s nejvyšší poezií a kontrastem slavíka a skřivana, noci a dne, štěstí a neštěstí. Nevím, proč režisér upustil od tradičního ložnicového pojetí a nechá do prázdné scény vběhnout oba milence jako v honičce. Neodpovídá to realitě, intimitě chvíle a poezii už vůbec ne.

Důležitá je i otázka škrtů. Domnívám se, že za otevření některých obvyklých škrtů zaplatil režisér zcela neúměrnou cenu vynecháním úvodní scény („luskám si palcem") nebo celé veliké scény mantovské včetně lékárníka, zatímco zbytečné a nedobře tlumočené Lorenzovy výklady zdržují závěr. Kačer není důsledný ani co do intenzity hercova projevu: proti Romeově civilitě (ale poetické!) jak ji převážně vidíme u Martince, stojí scény téhož herce, plné syrového naturalismu, jako je přímo epileptický výbuch u Lorenza. Totéž platí o humoru. Kačer nejenže sleduje pravidelné shakespearovské střídání scén humorných a tragických. Paralelně s tím vede komedii do prudké veselosti celou první polovinu, aby ji potom přitahoval stále více do tragiky. To je velmi správné a iniciativní. Ale při tom povolil uzdu třeba ve scéně chůvy (toho přehazování!), kde akce zcela zbytečně překrývá krásu shakespearovského verše. Albínová na to doplatila tím, že zná pak jen krajní polohy postavy.

V souboru se střídají pěkné výkony (Husák, Dvořák, Bednářová) se slabými (Lorenzo – Koutný). Dalo by se polemizovat o každé scéně — i to je důkazem, že jde o představení provokující, které něco chce. Jen jeden dotaz ještě: Je v sále špatná akustika, nebo se v souboru tak špatně mluví, že tolik uniká věcná i logická srozumitelnost textu?

Dr. Svatopluk Jaroš